

10.04.2024 – 7-А-Б

Історія України

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Галицько-Волинська держава. Данило Галицький.

Мета: ознайомити учнів із новим етапом української історії — Галицько-Волинською державою, поглибити й систематизувати знання про Галицьке й Волинське князівства, їх об'єднання; сприяти формуванню навичок самостійної роботи та розвитку критичного мислення учнів; робити висновки, давати характеристику історичним діячам, логічно мислити, швидко реагувати на запитання; формувати хронологічні та картографічні знання розвивати вміння аналізувати, порівнювати, висловлювати власну точку зору, виховувати патріотизм на прикладах героїчної боротьби наших предків за свою незалежність і свободу, повагу до історичного минулого народу

Актуалізація опорних знань

Евристична бесіда

- 1) Що таке політична роздробленість?
- 2) Якими були причини політичної роздробленості Київської Русі?
- 3) Назвіть і покажіть на карті «Політична роздробленість Київської Русі» князівства, які утворилися після розпаду Київської Русі.
- 4) Назвіть спільні та відмінні риси в становищі князівств.

Засвоєння нового матеріалу

Наприкінці XII ст. центр українського державотворення переноситься на західноукраїнські землі. Чому саме Галицьке та Волинське князівства, а не Київське чи Чернігово-Сіверське, стали новим центром української держави?

Становище князівств у період політичної роздробленості Київської Русі було неоднаковим.

Київське, Чернігово-Сіверське та Переяславське -були ослабленими через нескінченні князівські міжусобиці; певну зміну світових торговельних шляхів; активізацію нападів кочовиків; відтік населення з південних районів.

Галицьке та Волинське- продовжували зміцнюватися, оскільки були важкодоступними для кочовиків; розташовані на перехресті торговельних шляхів; віддалені від Києва (слабка влада київського князя). Мали родовища солі.

Передумови утворення Галицько-Волинської держави

Після смерті Ярослава Осмомисла в Галицькому князівстві розвалилися міжусобиці. Його син Володимир, за словами літописця, «думи не любив із мужами своїми», тому скоро проти нього повстали бояри. Володимир звернувся по допомогу до Угорщини, але угорський король, прийшовши в Галичину, проголосив цю

долю своєю. Згодом у князівстві починають спалахувати повстання проти чужинців, і Володимир, об'єднавшись із боярами, вигнав угорців. Проте, отримавши престол таким чином, він став залежним від бояр.

Неспокійно було й у Волинському князівстві, правителі якого брали участь у боротьбі за київський престол і прагнули об'єднати Київську та Волинську землі. Але, незважаючи на міжусобні війни, Галицьке та Волинське князівства здавна підтримували тісні економічні й культурні зв'язки, тому союз Галичі та Волині мав набути великого значення не тільки для України, а й для всієї Східної Європи.

Роман Мстиславич (1199-1205 рр.)

- У **1199 р.** волинський князь **Роман Мстиславич** об'єднав Галичину і Волинь в єдине **Галицько-Волинське князівство**
- 1202 р. Роман оволодів і **Києвом**, розширивши кордони держави від Карпат до Дніпра.
- Роман укріпив центральну владу в князівстві та підкорив опозицію традиційно сильних галицьких бояр.
- Здійснював переможні походи на Литву та Польщу.
- Проте Роману не вдалося об'єднати всю Русь. Після його смерті розпочався 30-річна боротьба за галицький стіл, яку розпалювали галицькі бояри.

Світлина з архіву
Української держави
№ 1000000 13 01

РОМАН МСТИСЛАВИЧ

- **1199 Р. – ОБ'ЄДНАВ ГАЛИЦЬКЕ І ВОЛИНСЬКЕ КНЯЗІВСТВО**
- **ЗДІЙСНИВ 2 УСПІШНИХ ПОХОДИ ПРОТИ ПОЛОВЦІВ (1202, 1204 РР.)**
- **1201 Р. – ЗАХОПИВ КИЇВ І ПРИЙНЯВ ТИТУЛ ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ**
- **ПРИЄДНАВ ПЕРЕЯСЛАВСЬКІ, КИЇВСЬКІ ЗЕМЛІ**

ВСЯ ПІВДЕННО-ЗАХІДНА РУСЬ ПІД ВЛАДОЮ Г-В КНЯЗІВСТВА

Бує він самодержцем всієї Руської землі, ...кидаєся бує на поганих, як той лев, ...і переходив землю їх, як той орел, а хоробрий бує, як той тур, бо він речено наслідує предка свого Мономаха

(ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКИЙ ЛІТОПИС ПРО РОМАНА МСТИСЛАВИЧА)

- **1205 Р. – РОМАН МСТИСЛАВИЧ ЗАГИНУВ У ВІЙНІ З ПОЛЯКАМИ**

Причиною смерті Романа Мстиславича стало його прагнення розширити межі своїх і без того величезних володінь. У 1205 р., перебуваючи на землях Польщі, він потрапив у засідку і загинув. Визнаючи його видатні досягнення, сучасники назвали його «**Великим**» і «**Повелителем усієї Русі**». Князь Данило - син візантійської принцеси і могутнього князя Романа Великого.

Данило продовжив справу свого великого батька. Він розбудовував і розвивав створені Романом Великим Галицьке і Волинське князівства, зумів об'єднати під своєю владою значну частину етнічних українських земель.

За Данила Романовича були побудовані такі міста як Холм, Львів, Кременець, Данилів, Стіжок, відновлений Дорогочин. Після Батиєвої навали князь став данником Орди, але намагався проводити власну політику та відстояти незалежність Русі. 1253 року Данило Романович був коронований в Дорогичині і став королем України-Руси. Похований у столиці королівства — місті Холм.

Данило Романович

- 1201 - 1264 роки життя
- Старший син Романа Мстиславича та доньки візантійського імператора Анни.
- Після смерті великого князя Романа Мстиславича (1205), його малолітні діти Данило та Василько не мали шансів утримати владу в Галичії змушені були тікати.
- Княгиня Анна з Васильком вирушила до Кракова, а Данила відіслала до двору угорського короля Андраша II, де він провів 6 років. Анна виконувала роль регента при малолітніх синах до 1215 року, коли Данило став правити у Володимирі самостійно.

ВНУТРІШНЯ І ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ДАНИЛА РОМАНОВИЧА ГАЛИЦЬКОГО

(1238 – 1264 рр.)

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА

- зміцнив владу, придушив опір бояр
- приділяв увагу будівництву міст, оборонних споруд, церков
- запрошував ремісників і купців з інших країн для розвитку ремісництва і торгівлі
- ввів в селах посаду урядника, що мав слідкувати за додержанням прав селян (їх порушували бояри)
- формував військові загони з селян

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

- намагався захистити державу від монголо-татар
- встановив дружні відносини з Польщею, Угорщиною та Литвою
- закликав країни Західної Європи до боротьби з монголо-татарами

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/UphjfSIFYc4>

Домашнє завдання:

- прочитати § 14.
- записати внутрішню і зовнішню політику Д. Галицького.
- Повторити тему "Суспільно-політичне життя на Русі".

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу
nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!